

Na Dolenjskem: Lavoslav Abram v Kostanjevici, Jurij Adlešič v Šmartinu, Josip Erker pri Stari Cerkvi, Kristijan Engelman v Starem Trgu, Matija Hudovernik v Dobropoljah, Josip Franke v Šent Petru, Fran Koncilja v Žužemberku, Janez Sajč v Šent Jarneji, Alojzij Jerš v Trebnjem.

Na Notranjskem: Karol Demšar v Senožečah, Karol Dermelj v Cirknici, Gustav Grossmann v Rakitniku, Anton Pegam na Planini pri Vipavi, Josip Potepan v Dolenjem Zemonu, Josip Žirovnik v Begunjah.

Šolsko vrtnarstvo: a) častno diplomu, podpisano od gospoda deželnega predsednika kot prvomestnika c. kr. deželnega šolskega sveta, srebrno sadjarsko svetinjo in častno darilo v denarji: Vojteh Ribnikar, nadučitelj v Dol. Logatci; Janko Žirovnik, nadučitelj v Zg. Gorjah; Fran Lavrič, nadučitelj v Škocijanu.

b) bronasto svetinjo s častnim darilom: Viljem Gebauer, učitelj v Tržišči.

c) bronasto svetinjo: Lavoslav Abram, nadučitelj v Kostanjevici; Josip Jerin, nadučitelj v Toplicah; Josip Franke, nadučitelj v Šent Petru; Matevž Grm, učitelj v Adlešičah; Matija Hudovernik, nadučitelj v Dobropoljah; Fran Klinar, učitelj v Spodnji Hrušici; Martin Potočnik, učitelj v Sori; Matija Rant, nadučitelj na Dobrovi; Josip Žirovnik, nadučitelj v Begunjah pri Cirknici.

d) priznanjsko diplomu: Jurij Adlešič, nadučitelj v Šmartinem pri Liji; Karol Bernard, nadučitelj v Bohinjski Bistrici; Karol Dermelj, nadučitelj v Cirknici; Martin Gerčar, nadučitelj v Slavini; Anton Javoršek, nadučitelj v Mengiši; Kabaj, učitelj v Hotedršici; Fran Koncilja, nadučitelj v Žužemberku; Mihael Mežan, učitelj na Slapu; Ivan Poženel, nadučitelj na Rakeku; Fran Praprotnik, učitelj v Preski; Leopold Punčuh, učitelj v Podvelbu; Fran Trošt, učitelj v Vodica; Ljudevit Vagaja, učitelj v Pirničah.

Poročilo o pošiljativah za „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo“ „Pedagogiškega društva“ v Krškem.

(Dalje.)

Ocene.

Anatomične stenske table. 4 tabele v barvotisku. Risal Jos. Klika. Založil Karol Jansky v Taboru na Českem. Cena 3 gld. 20 kr., na platnu 5 gld. 60 kr., lakovane 7 gld.

Kot dopnilo živalskih slik je izdal g. Jansky tudi zgoraj navedene tabele za prvi pouk o človeškem telesu. Potrebo tacih slik je lahko uvideti, a do zdaj ni bilo najti tako natančno in živobarvno izvedenih, kakor so te. Na štirih po 64:90 cm velikih tabelah nahajamo 21 večjih in manjših podob, predstavljajočih najglavnejših in najimunitnejše dele človeškega telesa. Velikost in barvotisek je tak, da je mogoče vsem otrokom razločevati posamne dele in tako slediti učiteljevim besedam z živim zanimanjem. Ker obsezajo tudi naša berila dokaj sestavkov o človeškem telesu in ker je ta nauk predpisan našim šolam, brez poočitovanja pa se uprav ta predmet ne more poučevati, zato najnujneje priporočamo te estetično izdelane slike. G.

Frider. Irrgang, založnik v Brnu, razstavil je: **Mali prirodopis s podobami** za narodne ali ljudske šole in za prvi pouk na višjih dekliških šolah. Spisal prof. dr. Evgen Netoliczka. Poslovenil Ivan Lapajne. Brno, 1875. Cena?

Knjigo priporočamo vsem slovenskim učiteljem v obilo naročevanje. Dobí se tudi vezana v krasnih platnicah. G.

Kemijska sestava najvažnejših hranil. Načrtal Jos. Klika. Založil Karol Jansky v Taboru na Českem. Stenska tabla (69 — 93 cm). Cena 80 kr.; na platnu in lakovano 1 gld. 80 kr.

„Mens sana in corpore sano“. Telesno zdravje je zavisno od zdrave krvi. To pa dobivamo od zdravih in krepkih živil. Zato je treba vedeti, katere in kake snovi ima to ali ono živilo. O tem se nahaja užé v šolskih berilih dosti tvarine. A najlažje si vtisnejo otroci v spomin, kar se jim nazorno predoči. Temu namenu ugaja zgornje učilo, katero nam s 7 različnimi barvami naznačuje sestavine nastopnih hranil: mesa, ribe, jajca, mleka, sira, fižola, riža, moke, kruha, krompirja, kapusa in piva. Vse delo je lepo razvrščeno, okusno in živo naslikano. Priporočamo je višjim razredom ljudskih in meščanskih šol, nadaljevalnim šolam, za domačo rabo, pa tudi uradom. G.

Kodymovih desetero pravil o zdravji. Stenska tabla (69 — 92 cm). Načrtal Jos. Klika. Založil Karol Jansky v Taboru na Českem. Cena 60 kr.; na platnu in lakovano 1 gld. 60 kr.

Ta slika ima dvojni namen, podati mladini najvažnejše nauke o zdravji v kratkih jedrnih stavkih in proslaviti dr. Filipa Stanislava Kodyma, tega preporoditelja prirodznanske vede česke in pravega národnega učitelja († l. 1884. v Pragi). Zato navaja v sredini 10 pravil o zdravji, spodaj ima podobo Kodymovo, ob straneh pa spise njegove.

Takih pravil imamo že tudi v nemškem jeziku po šolah, želeli bi jih torej tudi v slovenščini. Zgoraj navedena so v češčini, katera bodo torej ondotnim šolam prav dobro služila: G.

„Matica Slovenska“ v Ljubljani nam je poslala vse po njej izdane šolske in nekaj drugih knjig.

1. **Vojvodstvo Kranjsko** v zemljepisnem, statističnem in zgodovinskem spregledu. Po J. Erbenu. 1886.

2. **Vojvodstvo Koroško** v zemljepisnem, statističnem in zgodovinskem spregledu. Po J. Erbenu. 1866.

3. S. Fellöcker-Fr. Erjavec: **Rudninoslovje ali mineralogija** za nižje gimnazije in realke. 1867.

4. Schödlerjeva Knjiga prirode. I. snopič. Iv. Tušek: **Fizika**. 1869.

5. II. snopič. V. Ogrinec: **Astronomija**. Fr. Erjavec: **Kemija**. 1870.

6. III. snopič. J. Zajec: **Mineralogija in geognozija**. 1871.

7. IV. snopič. Iv. Tušek: **Botanika**. Fr. Erjavec: **Zoologija**. 1875.

8. Dr. Al. Pokorny-Iv. Tušek: **Prirodopis rastlinstva s podobami**. Za spodnje razrede srednjih šol. 2. izdanje s 350 pod. 1872.

9. Jan. Jesenko: **Prirodoznanski zemljepis**. 1874.

10. Janko Kersnik: **Zgodovina avstrijsko-ogrske monarhije**. 2. nat. 1877.

11. Dr. Al. Pokorny-Fr. Erjavec: **Prirodopis živalstva s podobami**. Za spodnje razrede srednjih šol. 3. izdanje s 522 pod. 1881.

12. Dr. J. N. Woldfich-Fr. Erjavec: **Somatologija ali nauk o človeškem telesu učiteljiščem in višjim učilnicam**. S 140 slikami. 1881.

13. L. Lavtar: **Geometrija** za učiteljišča. 1881.

Te knjige so že slovenskemu svetu zadosti znane, zato jih najtopleje priporočamo in se nadejamo, da ga ne bode slovenskega razumnika, ki bi bil brez katere izmed teh knjig. Pred vsem pa želimo, da pristopijo tudi vsi slovenski učitelji „Matici Slovenski“, katera zastopa vse slovensko razumništvo. Zato je pač žalostno slišati, kako malo udov

šteje „Matica“ v tem ali onem kraju; še žalostneje pa je, da se nahaja tako malo učiteljev — razumnikov med njenimi udi. Naj se torej tudi v tem oziru v bodoče obrne na boljše. G.

Normalno držanje peresa, stenska slika v velikosti 68:46 cm. Načrtal K. Salus. Založil Karol Jansky v Taboru na Českem.

Znano je, kako težko je v šoli otroke privaditi, da pravilno držé peró. Vedno in vedno je treba otroke opominjati in jim kazati, kako in katere prste naj stegnejo, kako naj leži pero itd. To utrují učitelja. Zgoraj navedena slika pa nam predóčuje dovolj veliko roko in pero v normalni legi in s pravilno stegenenimi prsti. Učitelju ni treba družega nego otroke opozoriti na sliko in dosegel je več, nego z obilnim govorjenjem. Zlasti je potreba na večrazrednicah, da se ravnaó otroci vseh razredov po jednem in istem predpisu. Bodi torej topla priporočena. Cena jej je 40 kr.; lakovana in s paličami 1 gld. G.

Književnost.

— „Matica Slovenska“ ravnokar razpošílja svojim udom knjige za l. 1888. Vsak ud dobi te-le čvetele knjige:

- a) **Letopis** za 1888. l., ki obsega 298 strani.
- b) **Slovinci in leto 1848.**, spisal Jos. Apih, profesor v Novem Jičinu, obsega 302 strani.
- c) **Fran Erjavčevi** izbrani spisi, uredil Fr. Levec, obsega 250 strani in
- d) Povest: **Prihajač**, spisal Fr. Dolinar; obsega 104 strani. S temi primernimi, prav spretimi knjigami naša vrla „Matica“ lepo ustreza svojim članom ter vsem čitanjaželjnim Slovincem.

— „Družba sv. Mohorja“ je letos izdala šestero prav lepih knjig, in sicer:

1. **Življenje Marije in sv. Jožefa**, VII. snopič; popisal Janez Volčič; obsega v veliki obliki 160 strani.
2. **Hodi za Kristusom** (Tomaža Kempčana); preložil Andr. Kalan; obsega v mali obliki 402 strani.
3. **Občna Zgodovina** za slovensko ljudstvo. Spisal Jos. Starò. XII. snopič do 580. in V. zvezek do 80. strani.
4. **Slovenski Pravník**. Spisal dr. Ivan Tavčar. V. snopič do 626. strani.
5. **Slovenske večernice**, 42. zvezek, 140 strani.
6. **Koledar za leto 1889.** obsega v veliki obliki 112 strani. Rodoljubi in sploh Slovenci, podpirajmo z dopisi in naročevanjem toliko blagonosno Mohorjevo družbo!

— **„Drobtinice.“** XXII. letnik. Uredil dr. Fr. Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. Izdala Katoliška družba za Kranjsko. V Ljubljani 1888, 8, 344 strani. Cena 1 gld. 20 kr. — Knjiga prinaša najprej Antona Martina Slomška sedem postnih pridig, govorenih l. 1861. v predmestni slovenski fari Matere Božje v Mariboru. Urednik dostavlja, da so ti govori ostali, kolikor je bilo mogoče, v prvotni Slomškovi obliki. V drugem delu beremo v nji jako temeljit životopis slovenskega skladatelja in organista Gregorja Riharja in slovenskega pesnika Radoslava Silvestra. Tretji del opisuje zlato mašo sv. očeta papeža Leona XIII. in vatikansko razstavo. Tema spisoma je pridejana spevoigra, ki jo je na slavo Leonu XIII. priredilo dné 1. januarija 1888. ljubljansko Marijanišče. Kratko in krepko je opisano in preslavlano v poeziji in prozi tudi življenje in vladanje presvetlega cesarja. Četrti del, ki je odmenjen zabavi, priobčuje venec Silvestrovih, Virkovih in Lebanovih pesmij in kratkih povestij. Knjiga je umno urejena in jako lično natisnena ter podaja mnogo lepega berila. („Zvon“.)

— **„Stritarjevi zbrani spisi“** so z 60. snopičem završeni. Zadnji snopič prinesel je kazalo o vseh zvezkih ter krasno podobo slavnega gosp. pisatelja (v bakrorezu).